

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ АГРАРНИХ НАУК УКРАЇНИ
МИРОНІВСЬКИЙ ІНСТИТУТ ПШЕНИЦІ ІМЕНІ В. М. РЕМЕСЛА**

ЗАТВЕРДЖУЮ

директор інституту,
доктор с.-г. наук,
член-кореспондент НААН

О. А. Демидов

**ПОЛОЖЕННЯ
про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти
в аспірантурі Миронівського інституту пшениці
імені В. М. Ремесла НААН України**

УХВАЛЕНО
Вчена рада МІП ім. В. М. Ремесла НААН
Протокол № 10 від 13 листопада 2017 р.

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення розроблено на підставі Законів України «Про вищу освіту», «Про освіту» та національного стандарту України ДСТУ ISO 9001:2015 «Системи управління якістю. Вимоги».

1.2. Система забезпечення якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості) (далі – Система) в Миронівському інституті пшениці імені В. М. Ремесла НААН України (далі – МПП НААН) передбачає здійснення таких процедур і заходів:

- визначення принципів і процедур забезпечення якості вищої освіти;
- здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм;
- забезпечення підвищення кваліфікації наукових і науково-педагогічних працівників;
- забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, в тому числі самостійної роботи студентів за освітньою програмою;
- забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом;
- забезпечення публічності інформації про освітню програму та існуючі кваліфікації;
- забезпечення дотримання академічної доброчесності працівниками МПП НААН та здобувачами вищої освіти, в тому числі створення й забезпечення функціонування ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату;
- інших процедур і заходів.

1.3. Основні поняття

Академічна доброчесність – сукупність етичних принципів і визначених Законом України «Про вищу освіту» та іншими законами України правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових досягнень.

Освіта – цілеспрямована пізнавальна діяльність людей з отримання знань, умінь та навичок або щодо їх вдосконалення; процес і результат засвоєння

особистістю певної системи наукових знань, практичних умінь та навичок і пов'язаного з ними того чи іншого рівня розвитку її розумово-пізнавальної та творчої діяльності, а також морально-етичної культури, які у своїй сукупності визначають соціальне обличчя та індивідуальну своєрідність цієї особистості.

Вища освіта – сукупність систематизованих знань, умінь і практичних навичок, способів мислення, професійних, світоглядних і громадянських якостей, морально-етичних цінностей, інших компетентностей, здобутих у закладі вищої освіти (науковій установі), у відповідній галузі знань за певною спеціальністю на відповідному рівні вищої освіти.

Стандарт вищої освіти – сукупність норм, які визначають зміст вищої освіти, зміст навчання, засіб діагностики якості вищої освіти та нормативний термін навчання.

Якість вищої освіти – рівень здобутих особою знань, умінь, навичок, інших компетентностей, що відображає її компетентність відповідно до стандартів вищої освіти.

Освітня діяльність – діяльність вищих навчальних закладів і наукових установ, що провадиться з метою підготовки здобувачів вищої освіти на певних рівнях вищої освіти за певними спеціальностями.

Освітній процес – інтелектуальна, творча діяльність у сфері вищої освіти та науки, що провадиться в закладі вищої освіти (науковій установі) через систему науково-методичних і педагогічних заходів та спрямована на передачу, засвоєння, примноження і використання знань, умінь та інших компетентностей у осіб, які навчаються, а також на формування гармонійно розвиненої особистості.

Освітньо-наукова програма – єдиний комплекс освітніх компонентів (навчальних дисциплін, індивідуальних завдань, практик, контрольних заходів тощо), спрямованих на досягнення передбачених такою програмою результатів навчання, що дає право на отримання визначеної освітньої або освітньої та професійної (професійних) кваліфікації (кваліфікацій). Освітня програма може визначати єдину в її межах спеціалізацію або не передбачати спеціалізації.

Здобувачі вищої освіти – особи, які навчаються в закладі вищої освіти (науковій установі) на певному рівні вищої освіти з метою здобуття відповідного ступеня та кваліфікації.

Галузь знань – основна предметна царина освіти та науки, що включає групу споріднених спеціальностей, за якими здійснюється професійна підготовка.

Спеціальність – складова галузі знань, за якою здійснюється професійна підготовка.

Спеціалізація – складова спеціальності, що визначається закладом вищої освіти (науковою установою) та передбачає профільну спеціалізовану освітню програму підготовки здобувачів вищої та післядипломної освіти.

Кваліфікація – офіційний результат оцінювання та визнання, отриманий у разі, коли уповноваженою установою встановлено досягнення особою компетентностей (результатів навчання) відповідно до стандартів вищої освіти, що засвідчується відповідним документом про вищу освіту.

Компетентність – здатність особи успішно соціалізуватися, навчатися, провадити професійну діяльність, що виникає на основі динамічної комбінації знань, умінь, навичок, способів мислення, поглядів, цінностей, інших особистих якостей.

Індивідуальний навчальний план – документ, що визначає послідовність, форму та темп засвоєння здобувачем освітніх компонентів освітньої програми з метою реалізації його індивідуальної освітньої траєкторії, який розробляється закладом освіти (науковою установою) у взаємодії із здобувачем освіти за наявності необхідних для цього ресурсів.

Результати навчання – знання, уміння, навички, способи мислення, погляди, цінності, інші особисті якості, набуті у процесі навчання, виховання та розвитку, які можна ідентифікувати, спланувати, оцінити, виміряти та які особа здатна продемонструвати після завершення освітньої програми або окремих освітніх компонентів.

Якість освітньої діяльності – рівень організації освітнього процесу в закладі вищої освіти (науковій установі), що відповідає стандартам вищої освіти,

забезпечує здобуття особами якісної вищої освіти та сприяє створенню нових знань.

II. ПЛАНУВАННЯ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ: РОЗРОБКА, ЗАТВЕРДЖЕННЯ, МОНІТОРИНГ І ПЕРІОДИЧНИЙ ПЕРЕГЛЯД ОСВІТНІХ ПРОГРАМ

2.1. Освітня діяльність у МП НААН здійснюється за освітньо-науковою програмою (надалі – освітня програма). Механізм розробки, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми регулюється «Положенням про організацію освітнього процесу підготовки здобувачів ступеня доктора філософії (PhD) в Миронівському інституті пшениці імені В. М. Ремесла НААН України».

2.2. Освітня програма розробляється з урахуванням вимог стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, вимог професійних стандартів (за наявності). Стандарти вищої освіти використовуються для визначення та оцінювання якості, змісту і результатів освітньої діяльності.

2.3. Освітня програма розробляється робочою групою МП НААН, до складу якої входять директор інституту, провідні фахівці зі спеціальності, аспіранти. Освітня програма затверджується рішенням вченої ради МП НААН і вводитьися в дію наказом директора.

2.4. Освітня програма містить чітко сформульовану мету, що відповідає стратегії МП НААН. Мета освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб зацікавлених сторін, тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту.

2.5. На основі освітньої програми МП НААН розробляє навчальний план для відповідної спеціальності, який визначає зміст навчання та регламентує організацію освітнього процесу.

2.6. Навчальні програми дисциплін розробляються згідно з вимогами відповідних освітніх програм підготовки здобувачів ступеня доктора філософії.

2.7. Перегляд освітньої програми проводиться за результатами її моніторингу. Критерії, за якими переглядається освітня програма, формулюються з погляду прогнозування розвитку галузі та потреб суспільства.

III. ФОРМУВАННЯ ЯКІСНОГО КОНТИНГЕНТУ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Формування якісного контингенту здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в МПП НААН забезпечується за рахунок залучення аспірантів до:

- участі в наукових дослідженнях МПП НААН;
- організації, проведення та безпосередньої участі в міжнародних, всеукраїнських наукових конференціях, Днях поля;
- участі їхніх наукових робіт у міжнародних, всеукраїнських конкурсах і конкурсах під егідою НААН;
- підготовки та публікації наукових статей і тез за результатами науково-дослідної роботи.

IV. ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

4.1. Оцінювання результатів навчання здійснюється відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу підготовки здобувачів ступеня доктора філософії (PhD) в Миронівському інституті пшениці імені В. М. Ремесла НААН України».

4.2. Система оцінювання результатів навчання включає контроль знань та атестацію здобувачів ступеня доктора філософії.

4.3. Критерії оцінювання є обов'язковою складовою програми навчальної дисципліни. Науковий або науково-педагогічний працівник, який викладає дисципліну, повинен ознайомити здобувачів ступеня доктора філософії з екзаменаційними білетами або комплексом запитань, структурою й формою проведення іспиту або заліку, а також із системою та критеріями оцінювання.

4.4. Атестація здобувачів ступеня доктора філософії – це встановлення рівня набуття ними теоретичних знань, умінь, навичок та відповідних компетентностей з метою державного визнання рівня наукової кваліфікації здобувача.

4.5. Терміни проведення атестації визначаються навчальними планами підготовки здобувачів ступеня доктора філософії та графіком освітнього процесу.

Атестацію проходить кожен аспірант після повного виконання ним відповідного навчального плану.

4.6. До складу атестаційної комісії можуть входити директор МПП НААН, заступники директора, наукові співробітники.

V. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ КАДРОВОГО СКЛАДУ

5.1. Оцінювання кваліфікації наукових працівників забезпечує об'єктивний аналіз якості професійної підготовки та активізує їхню діяльність.

5.2. Оцінювання якості професійної підготовки наукових працівників здійснюється шляхом аналізу виконання ними посадових обов'язків та планів роботи.

5.3. Підвищення кваліфікації наукових працівників МПП НААН організовується та проводиться згідно з графіком пропозицій наукових установ НААН, який складається щорічно. Метою підвищення кваліфікації та стажування наукових працівників МПП НААН є вдосконалення їхньої професійної підготовки шляхом поглиблення, розширення й оновлення професійних компетентностей.

5.4. Підвищення кваліфікації та стажування наукових працівників здійснюється у таких формах: курси, стажування, семінари, конференції, «круглі столи» тощо.

VI. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЯВНОСТІ НЕОБХІДНИХ РЕСУРСІВ ДЛЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ПІДТРИМКИ ЗДОБУВАЧІВ СТУПЕНЯ ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ

6.1. Забезпечення необхідними ресурсами освітнього процесу та підтримки здобувачів вищої освіти в МПП НААН відповідає ліцензійним вимогам.

6.2. Матеріально-технічна база МПП НААН пристосована для підготовки здобувачів наукового ступеня доктора філософії.

6.3. Освітній процес забезпечено навчальною, методичною та науковою літературою, періодикою на паперових та електронних носіях завдяки фондам

бібліотеки МПП НААН.

6.4. У МПП НААН здійснюються заходи з розширення та оновлення матеріально-технічної бази.

VII. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПУБЛІЧНОСТІ ІНФОРМАЦІЇ ПРО ДІЯЛЬНІСТЬ МПП НААН

7.1. Публічність інформації про діяльність МПП НААН забезпечується відповідно до «Положення про інформаційний супровід веб-ресурсів Миронівського інституту пшениці імені В. М. Ремесла НААН». На офіційному сайті МПП НААН розміщуються:

- Загальна інформація про МПП НААН (історія, інформація про адміністративно-управлінський відділ, структурні підрозділи та мережу інституту, наукову діяльність), нормативно-правова база, символіка МПП НААН та контактна інформація;

- Інформація про структурні підрозділи (історія створення, основні напрями діяльності та перспективи розвитку відділів і лабораторій);

- Інформація про науково-дослідну діяльність МПП НААН (напрями наукової діяльності; участь у конференціях, семінарах, Днях поля, виїзних засіданнях; рада молодих вчених, аспірантура, спеціалізована вчена рада МПП НААН; видавнича діяльність та міжнародні зв'язки);

- Інформація про наукові досягнення МПП НААН для інвесторів та зацікавлених осіб;

- Інформація для вступників до аспірантури МПП НААН (правила та умови прийому; напрями підготовки та спеціальності, на які оголошено прийом; правила навчання на умовах контракту);

- Інформація для наукових працівників та аспірантів (відомості про підвищення кваліфікації, конференції, семінари тощо);

- Оголошення про заходи, які відбуватимуться в МПП НААН.

7.2. Інформація, що оприлюднюється на офіційному сайті МПП НААН, систематично оновлюється.

VIII. ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ АКАДЕМІЧНОГО ПЛАГІАТУ У НАУКОВИХ ПРАЦЯХ ПРАЦІВНИКІВ І ЗДОБУВАЧІВ СТУПЕНЯ ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ

8.1. Заходи із запобігання і виявлення плагіату вживаються згідно з «Положенням про виявлення та запобігання академічного плагіату в Миронівському інституті пшениці імені В. М. Ремесла НААН».

8.2. Система запобігання та виявлення академічного плагіату спрямована на запобігання та виявлення таких різновидів плагіату:

- видання виконаної іншим автором роботи за свою без внесення в неї жодних змін;
- копіювання значної частини чужої роботи до своєї без внесення в запозичене жодних змін;
- копіювання інформації з кількох різних джерел без внесення в неї правок, «маскування плагіату» самостійним написанням перехідних речень між скопійованими частинами;
- внесення незначних правок у скопійований матеріал (переформулювання речень, зміна порядку слів у них тощо);
- повне запозичення текстів з інших джерел, але цілковите їхнє перефразування;
- видання власної колись уже оприлюдненої роботи за нову.

8.3. Система запобігання та виявлення академічного плагіату включає процедури та заходи з формування етосу, який не сприймає академічну нечесність:

- інформуванні здобувачів вищої освіти та працівників про необхідність дотримання академічної етики та підвищення відповідальності з дотриманням правил цитування та посилання;
- формуванні викладачами завдань у межах освітнього процесу з використанням інновацій, що сприяють розвитку творчого підходу здобувачів вищої освіти до виконання таких завдань;
- організації заходів з популяризації основ інформаційної культури та

академічної доброчесності;

- створенні та розповсюдженні рекомендацій щодо належного оформлення посилань на використані джерела.

ІХ. ЗАХОДИ, СПРЯМОВАНІ НА ВИЯВЛЕННЯ ПЛАГІАТУ ПРИ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ЗАХИСТУ ДИСЕРТАЦІЙ НА ЗДОБУТТЯ НАУКОВОГО СТУПЕНЯ

9.1. Перед прийняттям дисертації, поданої для захисту до спеціалізованої вченої ради МІП НААН, проводиться перевірка дисертації та автореферату на відсутність академічного плагіату.

9.2. Дисертації, автореферати та відгуки офіційних опонентів оприлюднюються на веб-сайті МІП НААН.

Х. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА АКАДЕМІЧНИЙ ПЛАГІАТ

У разі виявлення плагіату здобувачі вищої освіти ступеня доктора філософії несуть відповідальність згідно з чинним законодавством.

Погоджено:

Директор інституту

Заступник директора
з наукової роботи

Вчений секретар

О. А. Демидов

В. М. Гудзенко

Г. Д. Волощук